

GENERAL / LEGISLACIÓ I JURISPRUDÈNCIA

La nova ordenació de l'ús de les llengües oficials en l'Administració de les Illes Balears – Lluís J. Segura Ginard

🕒 17 de gener de 2019

Núm. 160
22 de desembre de 2018
Fascicle 214 - Sec. I. - Pàg. 42603

Secció I. Disposicions generals CONSELL DE GOVERN

13349 *Decret 49/2018, de 21 de desembre, sobre l'ús de les llengües oficials en l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears*

PREÀMBULO

I

Este decreto tiene como finalidad desarrollar la ordenación legal del uso de las lenguas oficiales en la Administración de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, completada hasta el año 2012 por el Decreto 100/1990, de 29 de noviembre.

Más allá de la necesidad de llenar el vacío normativo en el régimen jurídico, hay que tener presente que la situación actual de la lengua catalana en las Illes Balears hace necesario también reforzar el mandato de normalización de la lengua propia que el Estatuto de Autonomía exige a las instituciones de las Illes Balears.

El Govern de les Illes Balears acaba d'aprovar el Decret 49/2018, de 21 de desembre, sobre l'ús de les llengües oficials en l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 160, de 22.12.2018). Es recupera així l'esperit i, en bona part, la lletra, de la normativa sobre usos lingüístics en l'àmbit administratiu que havia estat

vigent des de 1990 fins fa pocs anys.

En efecte, el Decret 100/1990, de 29 de novembre, va ser derogat expressament per la Llei 9/2012, de 19 de juliol, aprovada per un Parlament de majoria conservadora. Com és sabut, amb aquesta Llei es va engegar una etapa de retrocés en el procés de normalització lingüística. Fins ara, per tant, hi havia un buit pel que fa al desplegament reglamentari de la Llei de normalització lingüística i de la Llei de règim jurídic de l'Administració autonòmica quant a l'ús de la llengua catalana en les actuacions institucionals i administratives.

El Decret que ara es comenta constitueix, a més a més, la darrera fita de la nova legislació en matèria lingüística que el Parlament i el Govern balears han dut a terme en la legislatura present (2015-2019), de signe progressista. Recordem que el canvi de tendència començà amb les lleis 1/2016, de 3 de febrer, de modificació de la Llei de normalització lingüística, i 4/2016, de 6 d'abril, de mesures de

capacitació lingüística per a la recuperació de l'ús del català en l'àmbit de la funció pública. Més endavant s'aprovà el Decret 11/2017, de 24 de març, d'exigència del coneixement de la llengua catalana en els procediments selectius d'accés a la funció pública i per ocupar llocs de treball de l'Administració de la Comunitat Autònoma, com també el Decret 8/2018, de 23 de març, pel qual es regula la capacitació lingüística del personal estatutari del Servei de Salut de les Illes Balears. El procés de reconstrucció del marc jurídic de la llengua catalana en l'àmbit institucional i administratiu es completa, per ara, amb el reglament que ara es comenta.

Amb el Decret 49/2018 s'ha pretès fonamentalment establir un model d'organització i de funcionament de l'Administració autonòmica i de les entitats que en depenen basat en l'ús normal i general de la llengua catalana en l'àmbit administratiu, tot garantint els drets lingüístics dels ciutadans i donant alhora un impuls al foment i la normalització de la llengua pròpia de la comunitat autònoma. Aquest plantejament es tradueix en una sèrie de prescripcions que tendeixen a un model lingüístic en què, a partir d'un ús habitual del català, es preveu que l'Administració hagi de realitzar també actuacions en castellà o, fins i tot, en altres llengües. La normativa, la redacció final de la qual s'ha ajustat al Dictamen núm. 105/2018 del Consell Consultiu de les Illes Balears, fuig per tant de mesures que puguin suposar un desequilibri entre llengües oficials; i ho fa apostant per la idea que el català, com a llengua oficial i pròpia de les institucions autonòmiques, ha de ser la llengua en què es desenvolupa ordinàriament l'actuació administrativa sense minva de l'estatus constitucional de la llengua castellana.

El Decret 49/2018 reproduïx en bona mesura els àmbits de regulació del vell Decret 100/1990, però té en compte els canvis que han experimentat des de la seva aprovació els aparells administratius. Convé recordar que aquest text reglamentari, a més d'establir alguns principis i prescripcions de caràcter general en el capítol I, s'ocupa de la identitat institucional (capítol II), les actuacions internes (capítol III), les relacions amb els ciutadans (capítol IV), la documentació jurídica (capítol V), les relacions amb altres institucions (capítol VI) i les autoritats i empleats públics (capítol VI).

Entre les mesures més destacables, es poden situar les següents:

- Es disposa que el català és la llengua pròpia de l'Administració autonòmica i, per tant, la llengua d'ús normal i general en les seves actuacions, sens perjudici dels usos previstos per al castellà.
- S'estableix la regla que, en cas que s'hagi d'emprar més d'una llengua, s'han de preferir les versions lingüístiques independents (es tracta d'evitar la denominada *dobla columna*, els formularis bilingües, etc.).
- S'implanta el criteri de qualitat lingüística dels textos i la necessitat de seguir regles d'estil.
- Es recupera la Comissió Interdepartamental de Política Lingüística.
- Es consolida el català com a llengua de treball de l'Administració autonòmica, com a llengua de les comunicacions adreçades als seus empleats públics i com a llengua de tramitació dels procediments administratius.
- Es recull el dret de tria lingüística en les notificacions i comunicacions als ciutadans i es regulen equilibradament els usos lingüístics en l'atenció al ciutadà, en les

aplicacions telemàtiques i en les xarxes socials.

- Es prescriu que, en la contractació pública, i sempre que la naturalesa del contracte ho permeti, es prevegi en els plecs o en la documentació corresponent l'ús del català en els béns, obres i serveis objecte del contracte.
- S'introdueix la presència del català en tots els espais de ràdio i televisió, i en els actes i esdeveniments que comptin amb el suport de l'Administració autonòmica.
- Es reforça el deure dels empleats públics de conèixer ambdues llengües oficials en un nivell que els permeti desenvolupar adequadament les seves funcions.
- Es crea la figura dels *protocols d'ús lingüístic* adaptats a les necessitats de cada conselleria o ens públic.
- S'inclou una disposició addicional que, en sintonia amb el que preveu la Llei de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma, permet l'aplicació de part del Decret a les administracions territorials de les Illes Balears i als seus ens dependents, com també a les corporacions de dret públic i als concessionaris de serveis públics, sens perjudici de la seva autonomia organitzativa i sempre que aquest conjunt de normes no entri en contradicció amb la reglamentació específica de cada una d'aquestes entitats públiques en matèria d'usos lingüístics.

Lluís J. Segura Ginard

Advocat de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears